

Zadeva: **Zapisnik 73. redne seje Sinteze-KCD in NS-SVS**

Seja je 17.9.2024 izjemoma potekala »v živo«, v gostišču »Pod staro trto«. Sprejet je bil naslednji dnevni red:

1. Poročilo o sestanku pri Predsednici DZ;
2. Zadnje priprave za razpravo na TV MB ob obletnici Dneva demokracije;
3. Informacija o pobudah in razprava o nadaljnjem delu;
4. Kratko poročilo o seji PSCN;
5. Razno.

Ad 1) Poročilo o sestanku pri Predsednici DZ:

Sestanek pri Predsednici DZ je bil že tretjič odpovedan. Predlagan je nov termin: 4/10-2024. Očitno v Vladi in DZ še nimajo oblikovanih stališč, kaj storiti z obvezo, ki jim jo je naložil referendum, ali pa je vse skupaj le korak dalje k načrtovanju, da se v tem mandatu ne stori (spremeni) ničesar. Posebej nam je žal zaradi odpovedi, ker smo tokrat načrtovali, da se pogovora udeležita dva zunanja sodelavca (predstavnik gibanja Zdrava družba in stranke Konkretno).

Ad 2) priprave za razpravo na TV MB ob obletnici Dneva demokracije;

Na TV MB se nadaljuje serija pogovorov o aktualnih zadevah. Tokrat je pogovor namenjen razpravi o demokraciji, s poudarkom na volilnih sistemih. Predvidena je udeležba predstavnikov treh političnih strank (SDS, NSI in SD), Vlado pa nam je uspel tudi tokrat zagotoviti udeležbo kot predstavnikom CD. Ker je Ciril odsoten, se bo razgovora udeležil E. M. Pintar. Posnetek omizja je dosegljiv [tukaj!](#)

Ad 3) Informacija o pobudah in razprava o nadaljnjem delu;

V skladu z dogovorom na prejšnji seji smo poslali pisni poziv predsednikom in koordinatorki vseh parlamentarnih strank, da v skladu z rezultati referendumu vendarle pripravijo predlog demokratizacije volilne zakonodaje. Odgovorov (še) nismo dobili. Prav tako smo kontaktirali GL (Glas ljudstva) s predlogom o sodelovanju pri pripravi predloga za nov referendum. V odgovoru so odločitev zamaknili, dokler ne vidijo predloga Vlade. S pismom Predsednici Republike smo počakali do predvidenega sestanka s Predsednico DZ.

O nastali situaciji se je razvila širša razprava, katere izhodišče je bil predlog NSI o spremembi volilnega sistema, ki ga je izzval naš predlog kombiniranega sistema. Bistvene značilnosti predloga NSI so:

- Volilni okraji se ukinejo; število VE se poveča na 18, v vsaki bi imeli po pet mandatov (poslancev);
- To poveča število poslancev za dva (90 + 2 poslanca narodnosti).

O drugih spremembah (domicil, predstavitev kandidatov, določitev prednostnega glasu kot obveznega, itd. so se pripravljene pogovarjati, ne pa o odpoklicu poslancev ali DZ).

Predlog ne vsebuje nobenega elementa, ki bi pomenil dejansko demokratizacijo sistema (sodelovanje CD pri določanju kandidatnih list, izenačitev pogojev za njihovo vlaganje, neposredne volitve dela poslancev po dvokrožnem večinskem sistemu, uvedbo domicila, itd.)

Tu je na voljo predlog volilnega sistema, ki ga predlaga NSI: [besedilo](#) ; [graf-SLO](#) in [graf-MOL+](#) .

V razpravi smo ocenili, da je vsekakor pozitivno, da se je odzvala vsaj ena stranka in tako sprožila širšo razpravo. Prav tako je pozitivno, da je njen predlog relativno dodelan, saj se niso zaustavili na določitvi števila VE, temveč so predložili zemljevid z vrisanimi VE. Kot pozitivno ocenjujemo tudi, da so se pripravljali pogovarjati o nekaterih drugih vprašanjih.

Njihov predlog pa odpira tudi nekatere pomisleke:

- Za povečanje števila poslancev je treba spremeniti Ustavo (rešitev je mogoče v tem, da se dvema najmanjšima VE določi le po 4 mandate);
- Število VE (18) je relativno veliko, problem pa tiči tudi v ozadju, saj ga predlagatelji po tistem povezujejo s številom načrtovanih Pokrajin;
- Pozitivno pri zarisovanju VE je gotovo dejstvo, da predlagatelji povečini sledijo občinskim mejam, čeprav jim to povsod ni uspelo, kar bo gotovo vzrok za prepire. Ključnega pomena v tej razpravi bo verjetno Velenje, ki je potisnjeno v VE Slovenj Gradec; v Velenju so že najavili protest in referendum. Verjetnost, da se je ta DZ v naslednjega pol leta (čas za spremembe) sposoben dogovoriti za ta predlog povečanja VE, je po naši oceni minimalen;
- Predlog ne vsebuje nobenih drugih elementov, ki bi omogočali demokratizacijo sistema (volitve dela poslancev po večinskem načelu, izenačitev načina določanja kandidatov za vse politične stranke in iniciative CD, domicil, odpoklic, itd.).

Po širši razpravi, ki je zajela tudi nekatere druge točke, je bilo dogovorjeno:

- Pripravi se pismo za predsednico države;
- Pripravi se stališče do predloga NSI;
- Izdela se izhodiščni načrt, kako oblikovati širšo, »ljudsko koalicijo«, saj je vse bolj očitno, da stranke (še) niso pripravljene izpeljati nujno demokratizacijo volilnega sistema.

Ad 4) P poročilo o seji PSCN

Pintar je prisotne informiral o seji PSCN. Ocenjuje, da vse bolj jasno postaja, da bo zaključek Projekta 2TDK znatno zamujal in se tudi podražil, kljub zagotovitom Ministrice, da se to ne bo zgodilo. Hkrati pa MZI ostro zavrača možnost protikorupcijskega preverjanja dogajanja tam, kjer indici odkrito kažejo na anomalije in še naprej skriva podatke (ne dobimo teksta poroštvene izjave, ne dobimo podatkov o plačevanju zaposlenih v DRI iz sredstev projekta, ni celovitega pregleda vloženih in rešenih aneksov, itd.)

Sprejet je bil sklep, da se pripravi vloga na Računsko sodišče.

Ad 5) Razno:

Pod točko Razno smo se pogovorili o podpisu Peticije o Palestini. Soglasen dogovor je bil, da jo podpišemo v imenu SINTEZE-KCD.

Zapisnik pripravil Emil Milan Pintar

Dodatek: ker se je 73. seja nekako pokrila in ujela s praznovanjem moje 80-letnice, se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi osebno, preko pošte, po telefonu, itd., čestitali k okrogli obletnici in voščili dobre želje za prihodnost. Posebej se zahvaljujem Marcu, ki nas je vse presenetil z insertom iz mojega delovanja. Hvala vsem!
Milan

